

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

1. Lý do chọn đề tài:

Giáo dục mầm non là bậc học đầu tiên trong hệ thống giáo dục quốc dân, là nền tảng đầu tiên của ngành giáo dục và đào tạo. Chất lượng chăm sóc giáo dục trẻ mầm non tốt có tác dụng rất lớn tới các bậc học tiếp theo. Giáo dục mầm non có mục tiêu, nhiệm vụ quan trọng nhằm giáo dục toàn diện cho trẻ về thể chất, tình cảm, đạo đức, thẩm mỹ, trí tuệ là cơ sở để hình thành nên nhân cách con người mới XHCN Việt Nam và chuẩn bị những tiền đề cần thiết cho trẻ bước vào trường tiểu học được tốt. Vì vậy, trường mầm non có nhiệm vụ giáo dục trẻ có được những thói quen học tập, sinh hoạt hàng ngày.

Ở trường mầm non có rất nhiều môn học giúp trẻ phát triển toàn diện về nhân cách và các kỹ năng sống cho trẻ. Nó là tiền đề giúp trẻ nhận thức và khám phá về thế giới xung quanh. Và trong đó, hoạt động tạo hình là một hoạt động học tập mang tính nghệ thuật giúp trẻ nhận thức thế giới xung quanh và phản ánh thế giới qua những tác phẩm nghệ thuật đó. Vì vậy, thực hiện tốt các hoạt động tạo hình trong trường mầm non thông qua việc cung cấp cho trẻ các biểu tượng trong xã hội và thế giới xung quanh để góp phần không nhỏ vào việc nâng cao chất lượng giáo dục nhằm phát triển toàn diện cho trẻ.

Hoạt động tạo hình sẽ cho trẻ những sản phẩm ngộ nghĩnh, dễ thương, tuy đơn giản nhưng lại khắc họa lại trong tâm trí trẻ những sự vật hiện tượng, những đồ vật, vật dụng... và mọi điều của thế giới xung quanh. Qua đó trẻ có cái nhìn đánh giá tổng quan, đưa ra ý kiến của bản thân mình mà không phụ thuộc vào ai. Mỗi sản phẩm của trẻ đều mang nội dung và tên gọi riêng do trẻ tự sáng tạo ra. Và từ những màu sắc rất tươi sáng, sặc sỡ mà trẻ chọn để thể hiện biểu tượng cho ta thấy tâm hồn trẻ luôn tươi mới, trong sáng hướng tới những điều tốt đẹp. Trẻ tham gia vào hoạt động tạo hình giúp trẻ phát triển đức tính tốt như: yêu thích cái đẹp và mong muốn tạo ra cái đẹp, biết tận dụng những đồ dùng nguyên vật liệu đã bỏ đi, những vật dụng từ thiên nhiên để tạo nên sản phẩm.

Thực hiện theo yêu cầu đổi mới hiện nay, đáp ứng điều kiện phát triển của trẻ: năng động, linh hoạt, tự tin, sáng tạo, trẻ phải có điều kiện tìm tòi khám phá, tiếp cận nhiều hơn với thế giới xung quanh, đưa trẻ lại gần với thiên nhiên, mà trong đó trẻ là người được làm chủ chính môi trường của mình, cô giáo chỉ là người cung cấp hỗ trợ kiến thức cho trẻ. Hơn nữa, trẻ ngày nay được tiếp cận với công nghệ thông tin hiện đại nhiều, trẻ được tiếp nhận kiến thức thông qua tranh ảnh, sách báo, ti vi, mạng internet... nên sự tri giác và kiến thức về các biểu tượng xung quanh trẻ rất phong phú và đa dạng nhưng trẻ rất thụ động ít sáng tạo, không được vận dụng nhiều những kỹ năng tinh vào các bài vẽ, nặn, xé, dán, tô màu... để tạo ra sản phẩm.

Hiểu được tầm quan trọng đó, bản thân tôi là giáo viên được phân công phụ trách lớp mẫu giáo lớn, lứa tuổi luôn thích tìm hiểu, khám phá những điều mới lạ từ thế giới thiên nhiên xung trẻ. Qua quá trình dạy trẻ hoạt động tạo hình theo hình thức mới, tôi nhận thấy rằng trẻ thích được hoạt động tạo hình chưa cao, các kỹ năng còn gò ép nên trẻ hoạt động tạo hình chưa hứng thú, chưa thể hiện hết khả năng về nghệ thuật tạo hình của mình.

Bảng khảo sát đầu năm

Trẻ	Kỹ năng hoạt động		Thái độ hoạt động	
	Trẻ có kỹ năng hoạt động	Trẻ chưa có kỹ năng hoạt động	Trẻ hứng thú, tích cực hoạt động	Trẻ chưa hứng thú, chưa tích cực hoạt động
Đầu năm 45 trẻ/ Tỷ lệ	30/45= 67%	15/45 = 33%	37/45 = 82%	8/45= 18%

Đầu năm học 2019 - 2020, thực hiện kế hoạch bồi dưỡng cho giáo viên mầm non, Phòng giáo dục đào tạo Quận Long Biên đã tổ chức bồi dưỡng chuyên đề: “ **Tiếp cận học qua chơi và đổi mới hình thức tổ chức hoạt động cho trẻ lĩnh vực phát triển thẩm mỹ** ”. Từ nhận thức thực tế đó và sau khi được học chuyên đề này, tôi hiểu được tầm quan trọng của môn học tạo hình với trẻ mầm non và đây cũng là lí do tôi chọn đề tài nghiên cứu đó là “ **Một số biện pháp giúp trẻ mẫu giáo lớn 5- 6 tuổi hứng thú với môn học tạo hình**”.

2. Mục đích nghiên cứu:

Nghiên cứu các biện pháp nhằm giúp trẻ mẫu giáo lớn 5- 6 tuổi yêu thích, khám phá và sáng tạo trong hoạt động tạo hình.

3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu:

Đối tượng nghiên cứu: Kỹ năng tạo hình và mức độ hứng thú của 45 trẻ mẫu giáo lớn 5- 6 tuổi lớp A7 ở trường mầm non Hoa Sữa.

Thời gian nghiên cứu: Từ tháng 9/ 2020 đến tháng 3/ 2021.

4. Phương pháp nghiên cứu:

Phương pháp nghiên cứu lý luận

Phương pháp điều tra thực trạng

Phương pháp nghiên cứu thực tiễn

II. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

1. Cơ sở lý luận:

Như chúng ta đã biết, năm học 2020- 2021 là năm tiếp tục triển khai đổi mới các hình thức tổ chức hoạt động chuyên đề “ Phát triển thẩm mỹ”. Trong đó đổi mới hình thức tổ chức hoạt động tạo hình là một trong những nhiệm vụ được đặt ra.

Trẻ mầm non ngay từ những ngày tháng đầu tiên đã có nhu cầu tiếp nhận và hứng thú với môi trường xung quanh thông qua các hình ảnh, âm thanh, tiếng động... Dần dần lớn lên trẻ có thêm nhiều kiến thức và từ đó trẻ sử dụng các thao tác của đôi bàn tay để tạo ra các sản phẩm tạo hình cho mình.

Ở lứa tuổi mẫu giáo lớn trẻ đã sử dụng linh hoạt, khéo léo đôi bàn tay, các ngón tay. Trẻ lứa tuổi này đã có sự ghi nhớ có chủ đích, các đặc điểm đặc trưng hình thành ở trẻ tương đối đầy đủ (hình dáng, màu sắc, kích thước...), lứa tuổi này đang trong giai đoạn phát triển tư duy trực quan hành động và tư duy trực quan hình tượng. Mọi hoạt động diễn ra xung quanh trẻ đều là những đối tượng gây sự chú ý cho trẻ và kích thích trẻ bắt chước theo do nhu cầu tìm tòi khám phá ở trẻ cao.

Ở lứa tuổi mẫu giáo lớn trẻ đã thể hiện rõ tính cách cá nhân của mình. Trẻ bộc lộ rõ tính tự lực, tự do, chủ động của trẻ. Trẻ lứa tuổi mẫu giáo lớn có sự tập trung chú ý cao, trong khoảng thời gian dài, nhưng lại chưa ổn định. Trẻ có ngôn ngữ tương đối đầy đủ, khi diễn đạt đã đi liền với hoàn cảnh, đi liền với đối tượng cụ thể. Trẻ lĩnh hội và hiểu được nhiều hơn vì vốn từ của trẻ phong phú đa dạng hơn. Trẻ phát triển tâm lý tình cảm đa dạng, biết thể hiện tình cảm, xúc cảm của mình với hoàn cảnh cụ thể. Tuy nhiên khả năng của trẻ còn hạn chế, trẻ dễ mất tập trung đặc biệt trong hoạt động nặn, vẽ, xé dán ... quan sát tranh ảnh.

Dựa trên những điều đó tôi đã chọn hoạt động tạo hình để giúp trẻ tiếp cận, thêm yêu quý, gần gũi với thiên nhiên. Từ đó phát huy hết khả năng khám phá tìm tòi, sự sáng tạo của trẻ. Khơi gợi và giáo dục cho trẻ thêm yêu quý thiên nhiên, yêu quý những thứ rất gần gũi thân thuộc hàng ngày.

Với ý nghĩa, tác dụng và tầm quan trọng như vậy, chúng ta thấy rằng hoạt động giáo dục tạo hình là rất cần thiết và không thể thiếu được trong công tác chăm sóc và giáo dục trẻ ở trường Mầm non. Trong quá trình giáo dục toàn diện cho trẻ cả về 5 mặt (Đức, trí, thể, mỹ và lao động). Và nhiệm vụ của chúng ta là làm thế nào để tìm ra phương pháp, biện pháp, hình thức gây hứng thú cho trẻ lĩnh vực thẩm mỹ và đặc biệt là hoạt động tạo hình đạt hiệu quả tốt.

2. Thực trạng của vấn đề:

Năm học 2020 -2021, tôi được nhà trường phân công dạy lớp mẫu giáo lớn 5 - 6 tuổi, gồm 45 cháu, trong đó số cháu nam 21 cháu, nữ 24 cháu. Điều kiện về cơ sở vật chất trong lớp tương đối đầy đủ, giá, bàn ghế đúng quy cách. Ban giám hiệu thường xuyên dự giờ chỉ đạo giúp đỡ chuyên môn cho giáo viên, sự quan tâm và giúp đỡ tận tình của các bậc phụ huynh, có sự quan tâm sâu sắc của Phòng Giáo dục - Đào tạo đặc biệt là cấp học Mầm non.

Tại trường mầm non Hoa Sữa việc thực hiện hoạt động tạo hình được đưa vào chương trình học của trẻ mỗi tuần và thực hiện theo chủ đề, sự kiện. Nó là

hoạt động chủ đạo trong các giờ hoạt động học tập, hoạt động góc, hoạt động ngoài trời của trẻ mà các cô giáo thường xuyên áp dụng cho trẻ khám phá, tìm hiểu và rèn luyện kỹ năng.

Trẻ chưa có phòng học tạo hình riêng phục vụ việc học vẽ cho trẻ mà chủ yếu vẫn diễn ra tại phòng học của trẻ. Tại phòng học thì trẻ có đầy đủ đồ dùng, đồ chơi phục vụ cho hoạt động tô màu, vẽ, nặn, xé dán, gấp... Hoạt động tạo hình được diễn ra thuận lợi và hấp dẫn trẻ. Phòng học còn được trang trí theo chủ đề chủ điểm để trẻ tiếp cận gần hơn với các đối tượng cần tri giác. Việc dạy trẻ học tạo hình được chúng tôi thực hiện có kế hoạch, phương pháp, hình thức tổ chức linh hoạt hàng ngày.

Nhà trường cũng thường xuyên tổ chức các buổi thăm quan dã ngoại các khu du lịch sinh thái như trang trại Erahouse, ... để đưa trẻ tiếp cận trực tiếp với thiên nhiên, với nhiều đối tượng trực quan hơn. Tuy nhiên trong quá trình thực hiện thì tôi gặp một số thuận lợi và khó khăn như sau:

a. Thuận lợi:

- Sân trường thoáng mát, cơ sở vật chất được trang bị tương đối hiện đại.
- Phụ huynh nhiệt tình ủng hộ các nguyên vật liệu cho các hoạt động.
- Nhà trường triển khai xây dựng môi trường cảnh quan sư phạm sáng- xanh- sạch- đẹp góp phần rất lớn cho trẻ quan sát, trải nghiệm, từ đó cung cấp cho trẻ những biểu tượng thể hiện sự hiểu biết của mình về thế giới xung quanh.
- Bản thân tôi có trình độ đại học sư phạm, nhiều năm được phân công dạy lớp mẫu giáo lớn nên đã đúc rút được một số kinh nghiệm từ việc dạy trẻ môn tạo hình.

b. Khó khăn:

- Đa số phụ huynh hiện nay do công việc bận rộn không có nhiều thời gian dành cho con tìm hiểu về thế giới xung quanh, tham quan dã ngoại... vì thế mà sự hiểu biết của trẻ về thế giới xung quanh, được tiếp xúc với các đối tượng còn hạn chế.
- Trang thiết bị đồ dùng còn hạn hẹp chưa phong phú, đa dạng.
- Nguyên vật liệu thiên nhiên trong hoạt động tạo hình còn nghèo nàn.
- Trẻ tham gia vào hoạt động còn chưa đồng đều về chất lượng, có nhiều trẻ thụ động chưa mạnh dạn, hạn chế trong ý tưởng và chưa nói nên được ý tưởng sản phẩm của mình.
- Thời gian nghỉ dịch phòng bệnh viêm đường hô hấp cấp do Sars- Covid 2 tương đối dài nên phần nào ảnh hưởng đến kết quả thực hiện chương trình giáo dục trẻ.

* Nguyên nhân của thực trạng:

- Do chưa tạo ra được môi trường tạo hình sáng tạo cho trẻ.
- Chưa có nhiều đồ dùng đẹp và mới lạ, chưa có nguyên vật liệu phong phú kích thích sáng tạo.
- Chưa tạo được sự tập trung, chú ý, gây hứng thú trong quá trình dạy và học. Chưa có nhiều đề tài mới khi tổ chức hoạt động.

Tạo hình là một môn học rất quan trọng, nhất là giúp trẻ trau dồi cảm xúc thẩm mỹ, yêu thích cái đẹp và mong muốn tạo ra cái đẹp, nó giúp trẻ có được

những cảm xúc tích cực để tiếp thu kiến thức khác ở bậc học tiếp theo. Chính điều này làm tôi trăn trở suy nghĩ làm thế nào để khắc phục tình trạng trên. Tôi đã suy nghĩ tìm ra: **“ Một số biện pháp giúp trẻ mẫu giáo lớn 5 – 6 tuổi hứng thú với môn học tạo hình”.**

3. Giải pháp thực hiện :

3.1. Biện pháp 1: Xây dựng môi trường học tập và phương pháp giảng dạy cho trẻ.

3.1.1. Xây dựng môi trường học tập cho trẻ:

Trước hết ta cần xây dựng môi trường và nề nếp học tập cho trẻ trong các giờ học tạo hình, trẻ cần có không gian sáng tạo và nề nếp tốt để luôn có hứng thú với giờ học. Tôi luôn tạo cho trẻ cảm giác thoải mái tự tin khi vào giờ học, tôi sắp xếp xen kẽ những trẻ kỹ năng còn yếu, những trẻ nhút nhát chưa mạnh dạn, tự tin với những trẻ có kỹ năng tạo hình tốt, mạnh dạn để còn giúp nhắc nhở, hướng dẫn cho bạn.

Sắp đặt các nguyên vật liệu tạo hình phù hợp, gần gũi, dễ cho trẻ hoạt động bất cứ lúc nào, và để trẻ tự trưng bày sản phẩm của mình làm ra.

VD: Tạo góc tạo hình trong lớp có sẵn các nguyên vật liệu tạo hình, có giá treo, trưng bày sản phẩm của trẻ.

Tạo môi trường nghệ thuật đẹp mắt xung quanh trẻ như bày đồ chơi đẹp, sắp xếp các nguyên vật liệu, đồ dùng một cách hợp lý đẹp mắt... Từ đây tạo cho trẻ cảm giác thích thú và mong muốn được tái tạo.

Hình 1 : Trang trí “Góc tạo hình”

3.1.2. Phương pháp giảng dạy cho trẻ:

Phương pháp dạy trẻ đó là lấy trẻ làm trung tâm, cô là người hướng dẫn, chỉ bảo cho trẻ. Trong giờ học nói chung và giờ học tạo hình nói riêng hãy để trẻ tự thể hiện, cô luôn là người động viên, khuyến khích trẻ sáng tạo. Trẻ cần được động viên để thể hiện ý muốn, tình cảm, cảm xúc và những hiểu biết của trẻ đối với sự vật trẻ muốn được lựa chọn.

VD: Mỗi trẻ tự lựa chọn cho mình cách thức phản ánh lại sự vật hiện tượng khác nhau như xé dán, vẽ, nặn, chắp ghép và các hình thức khác nữa sau buổi thăm quan vườn hoa ngoài sân trường.

Cô đưa ra những câu hỏi gợi ý giúp trẻ củng cố và áp dụng những kinh nghiệm đã lĩnh hội trong các hoạt động khác nhau, động viên trẻ suy nghĩ, tìm tòi, tìm cách giải quyết vấn đề của trẻ. Và để cho trẻ tự nói ra, miêu tả những gì trẻ biết và trẻ có thể làm.

VD:

- Hãy cho cô biết vì sao?
- Con có những suy nghĩ gì?
- Nếu như vậy thì con sẽ làm như thế nào?
- Con có cách làm nào khác?

Đồng thời cô đưa ra những cử chỉ, hành động, lời nói tạo ra cho trẻ thấy là trẻ đã làm tốt việc của mình.

VD:

- Ô, cô thấy đây là một bức tranh rất nhiều điều thú vị.

- Cô rất thích sản phẩm này của con, nó thật sáng tạo...
- Tôi hạn chế sử dụng sản phẩm mẫu cho trẻ mà tích cực tăng cường các hoạt động theo ý thích, các tiết đề tài vì trẻ mẫu giáo lớn đã có sự ghi nhớ và trí tưởng tượng rất phong phú và đa dạng. Còn với trường hợp cần làm mẫu cho trẻ thì ta sẽ gợi ý chứ đừng nên làm ngay.

VD:

- Với tiết xé dán : Con đang định xé gì? Con sẽ xé bắt đầu xé từ đâu, xé như thế nào...
- Cô tạo tình huống để trẻ làm giúp cô: Con giúp cô lấy giấy màu con thích nhé. Con cầm giấy xé nào....

Hình 2: Trẻ tham gia tích cực trong hoạt động tạo hình

3.2. Biện pháp 2: Thiết kế một số hoạt động tạo hình giúp trẻ yêu thích và tích cực sáng tạo.

3.2.1. Hoạt động tô màu, in màu, thổi màu:

Đề tài: Những hình màu dễ thương

- Mục đích:

- + Giúp trẻ nhận biết thêm về các màu sắc khác nhau
- + Phát triển cho trẻ trí tưởng tượng phong phú với các hình bé tạo ra.
- + Khai thác sự sáng tạo của trẻ từ các nguyên vật liệu thiên nhiên
- + Rèn cho trẻ kỹ năng in màu, sự khéo léo của đôi bàn tay.

- Chuẩn bị:

- + Khay pha màu các màu sắc khác nhau, màu nước
- + Giấy, bìa cát tông... cho trẻ in hình lên đó.
- + Một số chai nước lavi, nút chai, lõi giấy vệ sinh...
- + Khăn lau tay cho trẻ

- Cách tiến hành:

- + Cô và trẻ cùng pha các loại màu nước
- + Cô đưa một số đồ dùng như chai nước lavi, lõi giấy vệ sinh, nút chai ...và hỏi ý tưởng của trẻ
- + Cô hỏi trẻ:
  - > Các con dự định sẽ làm gì với những đồ vật này?
  - > Với màu nước này các con còn làm được gì nữa?
  - > Với đôi tay, các ngón tay các con sẽ tạo ra những gì?
- + Cô cho trẻ hoạt động với màu nước như in hình bàn tay, các ngón tay, vân tay tạo thành hoa vân tay, để chai lavi tạo thành bông hoa, ...
- + Trẻ trưng bày sản phẩm và giới thiệu đặt tên cho sản phẩm của mình.

Hình 3: Giờ hoạt động thổi bong bóng xà phòng trang trí quạt

- Cô khái quát lại cho trẻ: Từ chính những vật liệu đơn giản, hay từ các bộ phận trên cơ thể ta sẽ tạo thành những hình vẽ khác nhau, rất sinh động và thú vị.

3.2.2. Hoạt động vẽ

Đề tài: Bé với các nguyên vật liệu thiên nhiên

- Mục đích:

- + Trẻ biết đến các vật liệu thiên nhiên như vỏ sò, vỏ ngao, lá cây khô, cành cây khô...

+ Trẻ biết tận dụng các đồ không dùng nữa tạo thành nên những bức tranh đẹp

+ Giúp trẻ củng cố các hình tượng trẻ đã ghi nhớ được và kết hợp các kỹ năng như sắp xếp, gắn hồ keo, vẽ, cắt... mà trẻ đã học để tạo nên bức tranh đẹp, sáng tạo.

+ Phát triển khả năng mạnh dạn tự tin của trẻ trước cô và các bạn.

- Chuẩn bị:

+ Các loại vỏ ngao, vỏ sò, lá cây, cành cây khô, thìa sữa chua, hồ keo...

+ Giấy vẽ cho trẻ

+ Màu các loại (màu nước, màu sáp, màu chì, phấn...), bút lông.

+ Giá trưng bày sản phẩm cho trẻ, giá vẽ của trẻ

- Cách tiến hành:

+ Cô và trẻ cùng trò chuyện về các nguyên vật liệu thiên nhiên gần gũi với trẻ

+ Trẻ nói lên ý định của trẻ và trẻ sử dụng nguyên liệu nào để tạo nên bức tranh

+ Trẻ về bàn thực hiện ý tưởng của mình.

+ Cô quan sát động viên trẻ thực hiện.

+ Trẻ lên trưng bày sản phẩm và đặt tên, giới thiệu về bức tranh của mình.

Hình 4: Tạo hình với lá cây

3.2.3. Giờ học xé, cắt dán:

Đề tài: Làm sóng biển

- Mục đích:

+ Trẻ biết thêm nhiều chất liệu như giấy nhún, nilon, len, cát, sỏi, lá cây...

+ Giúp trẻ biết tận dụng mọi vật dụng để cắt dán như kéo, ngón tay...

+ Củng cố cho trẻ những kỹ năng vẽ mà trẻ đã được học: vẽ nét cong, nét thẳng, uốn lượn, kỹ năng sắp xếp, tạo bố cục cho bức tranh.

+ Phát triển óc quan sát, trí tưởng tượng, sáng tạo của trẻ trước những điều tự nhiên.

+ Trẻ thêm yêu quý môi trường xung quanh và từ đó có ý thức giữ gìn vệ sinh sạch sẽ.

- Chuẩn bị:

+ Video về sóng biển, Audio tiếng sóng biển.

+ Mô hình biển bằng bìa cattong, bìa cho trẻ làm...

- Cách tiến hành:

+ Cô cùng trẻ nghe tiếng sóng biển, trẻ đoán xem đó là tiếng gì.

+ Xem video về sóng biển

+ Cho trẻ nêu ý kiến có thể tạo ra sóng biển bằng các nguyên liệu cô chuẩn bị không?

+ Trò chuyện về nội dung buổi học: Xé, cắt dán sóng biển .

+ Cô đưa ra tình huống cho trẻ để trẻ tự đưa ra phương án giải quyết:

+ Cô cho trẻ cắt, dán sóng biển theo ý thích trên nền bìa sau đó cho cát, sỏi...bằng dụng cụ trẻ tự chọn.

+ Trưng bày trên mô hình biển từ bìa cát tông. Múa hát quanh mô hình biển theo nhạc bài hát “ Em yêu biển”.

Hình 5: Tạo hình sóng biển

+ Cô và trẻ cùng nhận xét, trẻ giới thiệu bài vẽ của mình đã vẽ gì và cảm nhận của trẻ khi vẽ trên các chất liệu đó.

3.2.4. Giờ học nặn theo ý thích

Đề tài: Nặn các sản phẩm làng gốm Bát Tràng

- Mục đích:

- + Trẻ biết được tên gọi, đặc điểm của các sản phẩm làng gốm
- + Trẻ biết sử dụng các kỹ năng: lăn tròn, lăn dọc, ấn dẹp, ấn lõm, vuốt mép, miết... để tạo nên sản phẩm
- + Trẻ đặt tên được cho sản phẩm của mình và giới thiệu về sản phẩm của mình với cô giáo, các bạn.
- + Giúp trẻ thêm yêu và cảm nhận về vẻ đẹp của các đồ vật gần gũi xung quanh.

- Chuẩn bị:

- + Đất nặn thủ công, đất nặn làm từ bột mỳ
- + Các sản phẩm cô nặn và trang trí môi trường lớp
- + Các khay trưng bày sản phẩm cho trẻ

- Cách tiến hành:

- + Cô cho trẻ xem hình ảnh giới thiệu về sản phẩm làng gốm Bát Tràng
- + Cô giới thiệu cho trẻ quan sát: bộ ấm chén, bát, đĩa, lọ hoa, lọ lục bình...
- + Trẻ lựa chọn và nói về ý tưởng của mình sẽ tạo nên sản phẩm từ chất liệu gì? Sử dụng các kỹ năng gì tạo ra sản phẩm?...
- + Trẻ về bàn và thực hiện ý tưởng của mình
- + Cô quan sát và gợi ý giúp trẻ hoàn thiện sản phẩm.
- + Trẻ lên giới thiệu, đặt tên sản phẩm của mình.

Hình 6: Nặn đồ gốm

3.2.5. Giờ ngoại khóa

Đề tài: Vẽ theo ý thích với thiên nhiên quanh bé

- Mục đích:

- + Trẻ biết thêm nhiều chất liệu vẽ như cát, sỏi, lá cây...
- + Giúp trẻ biết tận dụng mọi vật dụng để vẽ như ngón tay, cành cây, viên đá, sỏi, phấn...
- + củng cố cho trẻ những kỹ năng vẽ mà trẻ đã được học: vẽ nét cong, nét thẳng, uốn lượn, kỹ năng sắp xếp, tạo bố cục cho bức tranh.
- + Phát triển óc quan sát, trí tưởng tượng, sáng tạo của trẻ trước những điều tự nhiên.
- + Trẻ thêm yêu quý môi trường xung quanh và từ đó có ý thức giữ gìn vệ sinh sạch sẽ.

- Chuẩn bị:

- + Khoảng sân cát, sân sỏi, đá, đất trống cho trẻ hoạt động.

+ Các cành cây khô, lá cây, sỏi, phấn cho trẻ vẽ

- Cách tiến hành:

+ Cô cùng trẻ ra khu vui chơi sân cát, sỏi... và trò chuyện về nội dung buổi học: Đó là vẽ theo ý thích, khả năng của trẻ.

+ Cô đưa ra tình huống cho trẻ để trẻ tự đưa ra phương án giải quyết:

> Lớp mình muốn vẽ mà không có bút vẽ, giấy vẽ thì các con sẽ dùng gì để vẽ nào?

> Theo các con với toàn sỏi như thế này các con có vẽ được không?

> Các con vẽ bằng những gì?

+ Cô cho trẻ vẽ theo ý thích trên nền cát, sỏi, lá cây...bằng dụng cụ vẽ tự chọn của trẻ

+ Cô và trẻ cùng nhận xét, trẻ giới thiệu bài vẽ của mình đã vẽ gì và cảm nhận của trẻ khi vẽ trên các chất liệu đó.

Hình 7: Sáng tạo với sỏi và cát

3.2.6. Hoạt động tạo hình: Gấp

Đề tài: Những con vật ngộ nghĩnh

- Mục đích:

+ Trẻ biết về nhiều loại giấy khác nhau, dùng giấy đó để tạo thành con vật ngộ nghĩnh

+ Củng cố các kỹ năng tạo hình cho trẻ như gấp mép, gấp ngang, gấp dọc, miết, buộc dây, xuyên lỗ...

+ Giúp trẻ sự phát triển khéo léo của bàn tay, khả năng mạnh dạn trước đám đông.

+ Phát triển khả năng sáng tạo và thẩm mỹ cho trẻ

+ Giáo dục trẻ biết yêu quý sản phẩm của mình và của bạn.

- Chuẩn bị:

+ Một số tranh ảnh, video cho trẻ quan sát về gấp các con vật từ các nguyên vật liệu.

+ Một số con vật cô gấp như con chó, con mèo, con ếch...

+ Lá cây các loại, cánh hoa, hạt đỗ...

+ Khay trưng bày sản phẩm, hồ dán, khăn lau tay

+ Giấy màu, giấy báo, giấy gói quà...

+ Màu nước, bút lông cho trẻ vẽ

- Cách tiến hành:

+ Thông qua video giới thiệu cách gấp các con vật khác nhau cô cung cấp cho trẻ nhiều hình ảnh về các con vật và đặc điểm của chúng.

+ Cô và trẻ trò chuyện, đàm thoại về con vật cô gấp (con mèo, con chó, con ếch...) , trò chuyện về chất liệu giấy để gấp và kỹ năng, cách gấp các con vật bằng giấy.

+ Trẻ nói lên dự định và cách gấp con vật của mình.

+ Trẻ về bàn và thực hiện bài gấp của mình

+ Trẻ trưng bày sản phẩm và đặt tên cho bài sản phẩm của mình, nhận xét về bài của các bạn.

Hình 8: Bé gấp giấy

3.2.7. Hoạt động tạo hình trong hoạt động góc

Đề tài: Một số kỹ năng tinh cho trẻ thực hành

- Mục đích:

+ củng cố các kỹ năng tạo hình cho trẻ: kỹ năng cắt, xé dán ...

+ Phát triển thêm kỹ năng tinh cho trẻ như: thêu, xuyên lỗ, sâu qua lỗ to nhỏ khác nhau luôn đều, quấn dây...

+ Phát triển cho trẻ sự khéo léo, dẻo dai của đôi bàn tay

- Chuẩn bị:

+ Kéo, kim khâu, len, que kem...

+ Khung thêu, hình vẽ đục lỗ, đường cắt các kiểu (xoắn ốc, zích zắc, ...)

+ Bút màu, màu nước, màu sáp, rô đẹt...

- Cách tiến hành:

+ Cô đưa vào giờ hoạt động góc cho trẻ trong góc tạo hình ở lớp

+ Cô đưa các kỹ năng thực hành vào giờ hoạt động theo tuần và tăng dần từ dễ đến khó

+ Mỗi ngày trẻ thực hành một kỹ năng theo sở thích và khả năng của trẻ

VD: Từ kỹ năng cắt sau đó đến kỹ năng xuyên lỗ với hình vẽ có sẵn rồi đến xuyên lỗ không có hình vẽ.

Quấn dây tạo thành đồ chơi từ len và que kem...

+ Cho trẻ luyện kỹ năng theo khả năng của trẻ và trong quá trình thực hiện trẻ nào còn kém sẽ quay lại cho trẻ thực hành tiếp kỹ năng đó.

+ Động viên trẻ hứng thú sáng tạo.

+ Cho trẻ đặt tên sản phẩm mình làm ra

Hình 9: Bé tự làm đồ chơi

3.3. Biện pháp 3: Sáng tạo, linh hoạt thay đổi hình thức trong hướng dẫn trẻ hoạt động tạo hình.

3.3.1. Tổ chức hoạt động tạo hình cho trẻ thông qua môi trường thiên nhiên

Nguồn ảnh tượng không bao giờ cạn về cái đẹp chính là thiên nhiên. Thiên nhiên có ảnh hưởng mạnh mẽ đối với sự phát triển của tâm hồn con người. Con người mỗi lúc buồn chán lại tìm đến thiên nhiên, ngồi yên lặng nhìn đồng cỏ với âm thanh rì rào trong gió, lúc đó ta lại cảm thấy yêu đời hơn, muốn sống tốt đẹp hơn. Do đó, cần biết tận dụng sức mạnh của thiên nhiên để giáo dục tâm hồn trong sáng cho trẻ, tìm cho trẻ khung cảnh thiên nhiên với ánh mặt trời rực rỡ, những khóm cây khoác trên mình mảnh lá xanh non đang đưa mềm mại trong gió, giọt sương long lanh trên lá, những bông hoa muôn màu...

Hoạt động tạo hình cần biết khuyến khích trẻ quan sát, nhận xét các sự vật hiện tượng thiên nhiên giúp trẻ bị thu hút vào vẻ đẹp tinh tế của thiên nhiên, tâm hồn trẻ sẽ tràn ngập niềm vui sướng khi tiếp xúc với thiên nhiên, trẻ càng yêu quý thiên nhiên và muốn mình trở nên đẹp hơn, tốt hơn; đồng thời tăng thêm ý thức bảo vệ và chăm sóc thiên nhiên tạo môi trường ngày càng đẹp hơn cho trẻ.

Hình 10: Hoạt động tạo hình ngoài trời cho bé nhiều trải nghiệm

3.3.2. Đưa trẻ đến với thế giới hội họa

Những bức tranh nghệ thuật là những cửa sổ mà đó con người sẽ nhìn thấy thế giới trong sáng hơn. Yêu cầu sơ đẳng trong hội họa với trẻ mẫu giáo là quan sát thiên nhiên để có cảm xúc yêu thích những bức tranh. Từ chỗ ngắm nhìn những bức tranh sẽ dẫn đến trẻ hứng thú vẽ tranh, đây là thời điểm trí tưởng tượng của bé phát triển phong phú nhất. Những đồ chơi, đồ vật, đám mây, mặt trời, ngôi nhà thân yêu, hình ảnh cha mẹ, cô giáo ... đều là đề tài yêu thích trong các bức vẽ của trẻ. Sự sáng tạo của trẻ trong tranh vẽ sẽ trở thành phương tiện để trẻ nhận thức cái đẹp và thể hiện sự phong phú của tâm hồn trẻ.

3.3.3. Tổ chức hoạt động tạo hình cho trẻ thông qua lễ hội:

Đây lại chính là động lực thúc đẩy các em bước những bước tiếp theo trong quá trình hoàn thiện mình về mặt quan hệ thẩm mỹ dưới vai trò chủ đạo của nhà giáo dục.

Ngoài bài giảng trên lớp trẻ cần được ôn luyện mọi nơi, mọi lúc để được trình bày hay thể hiện những gì mình học được. Thông qua các hoạt động tổ chức lễ hội, có thể tổ chức hoạt động mỹ thuật theo một chương trình trưng bày sản phẩm mà tất cả trẻ được tham gia nhằm giúp trẻ hứng thú với bộ môn mỹ thuật.

3.4. Biện pháp 4: Tích hợp kiến thức tạo hình trong các hoạt động cho trẻ:

Ngoài hoạt động tạo hình trong trường mầm non còn có những hoạt động khác như âm nhạc (hát, múa), toán, tìm hiểu môi trường xung quanh, LQCC, kể chuyện... Những hoạt động này có quan hệ chặt chẽ với nhau và bổ sung cho nhau.

3.4.1. Tích hợp hoạt động tạo hình trong hoạt động làm quen với tác phẩm văn học.

Hình 11: Hoạt động LQVH sử dụng sản phẩm tạo hình gắn bông của trẻ

Đối với trẻ mẫu giáo lớn, tôi đọc và kể cho trẻ nghe những câu chuyện cổ tích kèm theo những bức tranh minh họa sinh động để đưa trẻ vào thế giới bí ẩn đầy huyền thoại và giàu trí tưởng tượng, gợi lên ở trẻ những ước mơ về cái đẹp, cái nhân hậu luôn chiến thắng cái xấu, cái thấp hèn; gợi lên cho trẻ những hình tượng để trẻ có thể vẽ, nặn các nhân vật theo trí tưởng tượng của mình. Hãy chuẩn bị trang phục phù hợp cho trẻ để trẻ được tự thể hiện cảm xúc, tình cảm của mình qua hoạt động đóng kịch, sắm vai ... khi thể hiện một câu chuyện. Hoặc để trẻ tự làm những nhân vật trong truyện để sử dụng trong kể chuyện sáng tạo cho trẻ.

3.4.2. Tích hợp hoạt động tạo hình trong hoạt động làm quen với toán và khám phá khoa học

Hoạt động tạo hình giúp trẻ làm quen với những hình khối, kích thước khác nhau của vật, điều này giúp trẻ học môn toán một cách dễ dàng hơn và ngược lại; để thực hiện bài tập tạo hình, trẻ phải học cách quan sát vật, thiên nhiên, con người, con vật... hoạt động này rất gần gũi với hoạt động tìm hiểu môi trường xung quanh.

Ngoài ra, khám phá khoa học tạo điều kiện cho trẻ tiếp xúc với thiên nhiên sống động xung quanh, đó là cách thức làm giàu cảm xúc cho trẻ nhanh chóng và hấp dẫn. Thông qua môn làm quen với môi trường xung quanh, tổ chức cho trẻ cách làm các loại hoa, quả, đồ dùng bằng đất nặn, xé dán, bồi giấy... mà trẻ được tri giác được (như: các loại cây, hoa, các loại quả, các loại đồ vật...); vẽ lại những bức tranh mà trẻ quan sát được (như: các tranh ảnh về phong cảnh đất nước, rừng và biển, cảnh sinh hoạt của con người, các tác phẩm nghệ thuật...)

3.4.3. Tích hợp hoạt động tạo hình trong hoạt động âm nhạc:

Âm nhạc là ngôn ngữ của tình cảm là phương tiện để thực hiện những cảm xúc tinh tế của con người; là nhu cầu cuộc sống, là món ăn tinh thần không thể thiếu được đối với đời sống; là ngôn ngữ chung của nhân loại.

Hình 12: Chúng tớ sử dụng sản phẩm tự làm để biểu diễn âm nhạc đấy!

Hoạt động tạo hình tạo ra môi trường thẩm mỹ cho hoạt động âm nhạc, đưa âm nhạc đến với không gian thật đang diễn ra (như không gian một câu chuyện âm nhạc, một vở nhạc kịch; không gian của mùa xuân với trang trí cảnh đào, bánh trưng xanh, câu đối đỏ...), hoạt động tạo hình làm cho hoạt động âm nhạc sống động hơn, giúp trẻ hình dung về môi trường ca hát (Việc trang trí các đạo cụ âm nhạc góp phần làm các buổi biểu diễn sinh động hơn, các diễn viên nhí tay trong tay những cây đàn được trang trí nhiều màu xanh đỏ hay diện trên mình những bộ trang phục nhiều màu sắc làm nổi bật trên sân khấu biểu diễn âm nhạc sẽ làm cho trẻ thêm hứng khởi hoạt động)...

Xây dựng cho trẻ khả năng tạo hình theo âm nhạc: Khi trẻ lắng nghe một đoạn nhạc, trẻ có thể hình thành các ý tưởng và bức tranh theo con mắt trẻ thơ của mình, trẻ có thể vẽ, nặn những bức tranh theo cách mà âm nhạc tạo cảm xúc trong trẻ.

3.4.4. Tích hợp hoạt động tạo hình với các hoạt động học tập khác

Sử dụng củ quả làm dụng cụ in một cách sáng tạo. Liên kết hoạt động in này với hoạt động nấu ăn hoặc hoạt động nhận thức về môi trường khi trẻ khám phá các loại rau củ.

Tạo hình cũng có thể tìm thấy trong các hoạt động chơi với cát và nước: Cung cấp cho trẻ các loại phương tiện khác nhau để trẻ có thể thổi bong bóng, thổi ống hút tạo ra các công trình hoặc các họa tiết trên cát ẩm. Sau khi trẻ đã quan sát và tìm hiểu về các loài hoa, các loài động vật và côn trùng, trẻ có thể tạo ra một bức tranh tường lớn về các loài hoa, động vật và côn trùng bằng hoa, lá, thân cây, vỏ sò, vỏ ốc, cánh bướm...; tạo ra mô hình bằng đất nặn và các đồ tái sử dụng; tạo thêm các họa tiết trên những đồ vật sẵn có và tái hiện chúng qua các tác phẩm nghệ thuật của mình.

Quan sát những hình ảnh minh họa trong một quyển truyện tranh, thưởng thức và nói về chúng. Sau đó yêu cầu trẻ tạo ra các mô hình minh họa phong cách hoặc chủ đề đó. Trẻ có thể được khuyến khích để tạo ra các quyển sách tranh của riêng mình.

Hình 13: Thực hành tạo hình sau khi khám phá về ngày Tết

3.5. Biện pháp 5: Phối kết hợp với phụ huynh để rèn luyện các kỹ năng về tạo hình:

Muốn hoạt động dạy trẻ tạo hình có hiệu quả tôi luôn làm tốt công tác phối kết hợp với phụ huynh để trao đổi với phụ huynh về tình hình học tập của trẻ nói chung và kỹ năng tạo hình nói riêng.

- Bước đầu phối hợp với các bậc phụ huynh tuyên truyền về nội dung, phương pháp dạy trẻ hoạt động tạo hình, về nội dung chương trình học của trẻ qua góc trao đổi với phụ huynh.

- Tôi đã phối kết hợp sưu tầm đồ dùng đồ chơi học liệu, nguyên vật liệu tạo hình cho trẻ học tập được tốt hơn.

- Trao đổi với phụ huynh về tầm quan trọng của tạo hình, giúp phụ huynh hiểu về tạo hình và trao đổi cách dạy trẻ ở mọi lúc mọi nơi khi ở nhà.

- Trao đổi với phụ huynh về tình hình học tập của trẻ ở trường.

Hình 14: Chúng tớ cùng bố mẹ đi trải nghiệm!

4. Hiệu quả của sáng kiến:

Trong quá trình thực hiện các biện pháp nâng cao chất lượng hoạt động tạo hình cho trẻ 5 - 6 tuổi cùng với sự hướng dẫn giúp đỡ chỉ đạo của Ban giám hiệu nhà trường, bạn bè đồng nghiệp cũng như sự quan tâm của cha mẹ học sinh cho công tác chăm sóc giáo dục trẻ nói chung và “Hoạt động tạo hình” nói riêng nay đã có những bước tiến rõ rệt và qua khảo sát thu được những kết quả như sau:

a. Đối với giáo viên:

Cô giáo được trau dồi thêm kiến thức hiểu sâu hơn về cách thức thực hiện hoạt động tạo hình cho trẻ.

b. Đối với trẻ:

- Các cháu rất yêu thích và hứng thú với hoạt tạo hình trong tiết học cũng như ngoài tiết học.
- Trẻ rất thích học tạo hình, thích hoạt động tạo hình, khả năng về tạo hình của trẻ cao hơn, trẻ hoạt động tự tin thoải mái.

c. Đối với phụ huynh:

Phụ huynh ý thức hơn trong giáo dục cảm xúc thẩm mỹ và quan tâm đến trẻ nhiều hơn. Bên cạnh đó phụ huynh cũng ủng hộ với công tác tuyên truyền của các cô đó là đã thu nhập và ủng hộ cho lớp một số các đồ dùng, các nguyên vật liệu phế thải, các nguyên vật liệu từ thiên nhiên và cùng các cô làm đồ dùng đồ chơi tạo hình cho trẻ.

Bảng minh chứng kết quả sau khi thực hiện các biện pháp (Phụ lục 2)

III. KẾT LUẬN - KHUYẾN NGHỊ

1. Kết luận:

Hoạt động “Tạo hình” có ý nghĩa rất quan trọng trong việc hình thành và phát triển nhân cách, cảm xúc thẩm mỹ cho trẻ. Đặc biệt nó có tầm quan trọng rất lớn đối với việc phát triển đạo đức, trí tuệ của trẻ. Cho trẻ “Hoạt động tạo hình” nhằm hình thành các biểu tượng về cái đẹp, sẽ cung cấp những kinh nghiệm, những vấn đề có ý nghĩa và thú vị gần gũi liên quan đến cuộc sống thực của trẻ, giúp trẻ có những phản ứng nhanh nhạy xảy ra trong cuộc sống hàng ngày. Vậy tổ chức các hoạt động giáo dục như thế nào để trẻ lĩnh hội các kiến thức một cách đơn giản nhưng hiệu quả nhất đòi hỏi giáo viên phải linh hoạt sáng tạo và có nhiều giải pháp mới để thu hút trẻ.

Ứng dụng thành công trong qua trình dạy “Hoạt động tạo hình” đã giúp trẻ được hoạt động thoải mái, trẻ tham gia vào các hoạt động tạo hình một cách tự tin, tích cực và sáng tạo. Trẻ cảm nhận được khả năng kiên thức, kỹ năng về tạo hình. Giờ hoạt động tạo hình diễn ra nhẹ nhàng, không gò bó, mở rộng được kiến thức, vẻ đẹp về thế giới xung quanh trẻ qua góc nhìn của trẻ thơ.

2. Bài học kinh nghiệm:

Để giờ hoạt động tạo hình cho trẻ đạt hiệu quả cao, tôi đã rút ra một số kinh nghiệm sau:

Điều trước tiên không thể thiếu ở cô giáo mầm non là tình yêu thương đối với trẻ, luôn luôn nêu cao tinh thần trách nhiệm của mình, thực sự là người mẹ hiền thứ hai và kiên trì trong quá trình dạy trẻ, có lòng nhiệt tình và có lòng ham muốn môn học.

Nắm vững phương pháp cho trẻ hoạt động tạo hình, phải tìm các giải pháp và sử dụng các biện pháp dạy trẻ sao cho phù hợp, sáng tạo và thường xuyên thay đổi các hình thức tổ chức cho trẻ để tránh sự nhàm chán.

Chuẩn bị đồ dùng trực quan đẹp, nguyên vật liệu mở, kích thích sáng tạo. Cần tìm các nguyên vật liệu thiên nhiên sẵn có, dễ sử dụng để thu hút trẻ.

Sử dụng và ứng dụng công nghệ thông tin trong quá trình giảng dạy một cách thành thạo và phù hợp.

Chọn bài kết hợp phù hợp theo nội dung bài dạy và sắp xếp bài dạy hợp lý, biết chọn nội dung tích hợp, trình bày, hấp dẫn và phù hợp trẻ.

Kỹ năng rèn cho trẻ cần rèn cho trẻ từ những cái dễ đến cái khó và dựa vào khả năng cho trẻ

Không ép trẻ thực hiện kỹ năng trẻ không thích mà cho trẻ quan sát và dần thích thực hiện kỹ năng đó.

Các kỹ năng rèn cho trẻ cần thực hiện linh hoạt và theo nhu cầu của trẻ

Phải tạo điều kiện dạy trẻ ở mọi lúc, mọi nơi: Các bài tập chuẩn bị cho giờ hoạt động chung cũng như dạy các kỹ năng về tạo hình cho trẻ.

Tạo môi trường, tâm thế thoải mái để trẻ hoạt động tạo hình.

Giáo viên phải có sự tham mưu với nhà trường và phối hợp với các bậc phụ huynh để có đủ đồ dùng phục vụ cho trẻ hoạt động tạo hình.

Xây dựng được kế hoạch hoạt động hàng ngày cho trẻ, tạo được nhiều cơ hội cho trẻ trải nghiệm ...

Tạo và duy trì sự hứng thú, say mê của trẻ, phát triển thái độ tích cực của trẻ đối với việc tham gia hoạt động tạo hình.

Phát triển tư duy, suy nghĩ của trẻ bằng cách đưa ra các câu hỏi mở, khuyến khích trẻ tìm cách giải quyết: Đã làm gì? Làm như thế nào?...

3. Khuyến nghị

a. Với phòng Giáo dục:

Tổ chức các buổi bồi dưỡng chuyên môn củng cố phương pháp giảng dạy. Cung cấp các tài liệu có liên quan đến việc dạy trẻ sử dụng đồ dùng trực quan, nguyên vật liệu trong hoạt động tạo hình...

b. Với nhà trường:

Nhà trường thường xuyên mở các buổi bồi dưỡng chuyên môn, dự giờ kiến tập để tạo điều kiện cho giáo viên chia sẻ, trao đổi kinh nghiệm trong công tác.

Cung cấp đầy đủ đồ dùng dụng cụ hoạt động tạo hình trong lớp học.

Trên đây là **“Một số biện pháp giúp trẻ mẫu giáo lớn hứng thú với môn học tạo hình”**. Kính mong hội đồng khoa học các cấp góp ý bổ sung cho đề tài của tôi được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!